

GIÁO DỤC CHỦ NGHĨA YÊU NƯỚC HỒ CHÍ MINH - YÊU NƯỚC GẮN VỚI YÊU CHỦ NGHĨA XÃ HỘI

VÕ HOÀNG ANH*

Tóm tắt: Từ chủ nghĩa yêu nước đến với chủ nghĩa Mác - Lênin, Hồ Chí Minh đã phát triển chủ nghĩa yêu nước Việt Nam lên một tầm cao mới về chất trong thời đại mới - Chủ nghĩa yêu nước Hồ Chí Minh. Trong đó, yêu nước gắn với yêu chủ nghĩa xã hội là giá trị cốt lõi. Giáo dục vấn đề này có ý nghĩa rất lớn đối với công cuộc đổi mới đất nước vì mục tiêu dân giàu, nước mạnh, dân chủ, công bằng, văn minh và bảo vệ vững chắc Tổ quốc Việt Nam xã hội chủ nghĩa hiện nay.

Từ khóa: Giáo dục; Hồ Chí Minh; chủ nghĩa yêu nước; chủ nghĩa xã hội.

Từ chủ nghĩa yêu nước đến với chủ nghĩa Mác - Lênin, Hồ Chí Minh tìm thấy con đường cứu nước đúng đắn cho dân tộc Việt Nam, đồng thời cũng đã phát triển chủ nghĩa yêu nước Việt Nam lên một tầm cao mới về chất trong thời đại mới - Chủ nghĩa yêu nước Hồ Chí Minh. Đó là yêu nước trên lập trường của giai cấp trung tâm của thời đại - giai cấp công nhân, nhằm hướng đến thực hiện thắng lợi sự nghiệp giải phóng dân tộc, giải phóng giai cấp, giải phóng con người; độc lập cho dân tộc gắn liền với ấm no, tự do, hạnh phúc cho nhân dân; đưa cách mạng Việt Nam vào quỹ đạo cách mạng vô sản thế giới. Thông qua đó, "làm cho tất cả những gì tốt đẹp của dân tộc trong bốn nghìn năm lịch sử đều sống

dậy tràn đầy sức mạnh hơn bao giờ hết trong thời đại Hồ Chí Minh"⁽¹⁾. Trên thực tế, chủ nghĩa yêu nước Hồ Chí Minh đã phát huy cao độ sức mạnh dân tộc, kết hợp với sức mạnh thời đại làm nên những thắng lợi thần kỳ của cách mạng Việt Nam trong thế kỷ XX và mãi là động lực tinh thần to lớn trong sự nghiệp xây dựng và bảo vệ Tổ quốc Việt Nam xã hội chủ nghĩa. Giáo dục, phát huy chủ nghĩa yêu nước Hồ Chí Minh - Yêu nước gắn với yêu chủ nghĩa xã hội là vấn đề có ý nghĩa rất lớn đối với công cuộc đổi mới đất nước ta hiện nay.

1. Chủ nghĩa yêu nước Hồ Chí Minh - Chủ nghĩa yêu nước Việt Nam trong thời đại mới, yêu nước gắn với yêu chủ nghĩa xã hội

* Học viên Cao học Hồ Chí Minh học, Học viện Chính trị - Bộ Quốc phòng.

1 - Trần Văn Giàu: *Giá trị tinh thần truyền thống của dân tộc Việt Nam*, Nxb Khoa học xã hội, Hà Nội, 1980, tr. 288.

Chủ nghĩa yêu nước Hồ Chí Minh là nét đặc sắc và biểu tượng cao đẹp nhất của chủ nghĩa yêu nước Việt Nam trong thời đại mới, mà nội dung cốt lõi là yêu nước gắn với yêu chủ nghĩa xã hội. Yêu nước là tình yêu gia đình, làng, xóm đến quốc gia - dân tộc, với tinh thần “Tổ quốc là trên hết”. Trong đó, lòng tự hào, tự tôn dân tộc, khát vọng và kiên quyết đấu tranh cho độc lập dân tộc, xây dựng đất nước hòa bình, giàu mạnh, ấm no, tự do, hạnh phúc cho nhân dân là đặc trưng tiêu biểu nhất của lòng yêu nước. Lịch sử mấy ngàn năm chống giặc ngoại xâm của dân tộc Việt Nam là biểu tượng sáng ngời của lòng yêu nước. Chủ tịch Hồ Chí Minh đã khái quát: “Dân ta có một lòng nồng nàn yêu nước. Đó là một truyền thống quý báu của ta. Từ xưa đến nay, mỗi khi Tổ quốc bị xâm lăng, thì tinh thần ấy lại sôi nổi, nó kết thành một làn sóng vô cùng mạnh mẽ, to lớn, nó lướt qua mọi sự nguy hiểm, khó khăn, nó nhấn chìm tất cả lũ bán nước và lũ cướp nước”⁽²⁾.

Còn yêu chủ nghĩa xã hội, đó là yêu chế độ của đất nước ta đang xây dựng với bản chất tốt đẹp nhất. Theo Hồ Chí Minh, “chủ nghĩa xã hội trước hết nhằm làm cho nhân dân lao động thoát nạn bần cùng, làm cho mọi người có công ăn việc làm, được ấm no và sống một đời hạnh phúc.”⁽³⁾; “chủ nghĩa xã hội là lấy nhà máy, xe lửa, ngân hàng, v.v... làm của chung. Ai làm nhiều thì ăn nhiều, ai làm ít thì ăn ít, ai không làm thì không ăn, tất nhiên là trừ những người già

cả, đau yếu và trẻ con”⁽⁴⁾; “chủ nghĩa xã hội là làm sao cho dân giàu nước mạnh”⁽⁵⁾; “Chủ nghĩa xã hội nghĩa là tất cả mọi người các dân tộc ngày càng ấm no, con cháu chúng ta ngày càng sung sướng”⁽⁶⁾; “Chủ nghĩa xã hội là nhằm nâng cao đời sống vật chất và văn hóa của nhân dân, và do nhân dân tự xây dựng lấy”⁽⁷⁾... Như vậy, yêu chủ nghĩa xã hội là yêu chế độ chính trị mà ở đó “nhân dân làm chủ, dân là chủ và dân làm chủ, mọi quyền hành và lực lượng đều ở nơi dân; có nền kinh tế phát triển cao, gắn phát triển kinh tế với chính sách xã hội, với công bằng xã hội, không ngừng nâng cao đời sống vật chất và tinh thần của nhân dân, bảo đảm mọi người đều có ăn, có mặc có chỗ ở và được học hành, các dân tộc miền núi tiến kịp các dân tộc miền xuôi, làm cho dân giàu, nước mạnh; phát triển văn hóa đạo đức, khoa học, giáo dục, biến nước ta từ một nước dốt nát, cực khổ thành một nước văn hóa cao, có đời sống tươi vui, hạnh phúc; bình đẳng, hữu nghị với các quốc gia, các dân tộc trên thế giới, trên tinh thần hợp tác, tôn trọng độc lập, chủ quyền của nhau, hai bên cùng có lợi; là công trình tập thể của nhân dân, do nhân dân xây dựng dưới sự lãnh đạo của Đảng”⁽⁸⁾.

Giữa yêu nước và yêu chủ nghĩa xã hội tuy khác nhau về đối tượng, song luôn thống nhất biện chứng với nhau về mục tiêu xây dựng và phát triển đất nước. Bởi vì,

2 - Hồ Chí Minh: *Toàn tập*, tập 7, Nxb Chính trị quốc gia, 2011, tr. 38.

3 - Hồ Chí Minh: *Sđđ*, tập 12, tr. 415.

4 - Hồ Chí Minh: *Sđđ*, tập 10, tr. 390.

5 - Hồ Chí Minh: *Sđđ*, tập 10, tr. 390.

6 - Hồ Chí Minh: *Sđđ*, tập 13, tr. 78.

7 - Hồ Chí Minh: *Sđđ*, tập 13, tr. 387.

8 - Học viện Chính trị quốc gia Hồ Chí Minh: *Từ điển Hồ Chí Minh học*, Nxb Chính trị quốc gia - Sự thật, Hà Nội, 2017, tr. 205.

Tổ quốc và chế độ xã hội là hai thực thể khác nhau, nhưng không tồn tại biệt lập và không có một Tổ quốc nào lại không trải qua những chế độ xã hội (các hình thái kinh tế - xã hội) nhất định trong từng giai đoạn lịch sử phát triển của mình. Chế độ xã hội ra đời, thay thế nhau đều tuân theo quy luật phát triển tất yếu khách quan của lịch sử. Tuy nhiên, sự lựa chọn đi theo chế độ xã hội nào lại tùy thuộc vào năng lực chủ quan của lãnh tụ và quần chúng nhân dân trong việc nắm bắt xu thế phát triển của nhân loại, tính chất của thời đại. Việc lựa chọn ấy đúng hay sai sẽ là nhân tố quyết định nhất đến sự phát triển, tiến bộ hay tụt hậu, lỗi thời của một quốc gia - dân tộc.

Đối với đất nước ta, việc đi theo chế độ xã hội chủ nghĩa là sự lựa chọn đúng đắn của Đảng Cộng sản Việt Nam từ đầu năm 1930 và được tuyệt đại đa số quần chúng nhân dân yêu nước đồng tình ủng hộ. Đây cũng chính là công lao to lớn của Chủ tịch Hồ Chí Minh đối với dân tộc ta. Từ những năm 20 của thế kỷ XX, trên cơ sở nền tảng lý luận khoa học - chủ nghĩa Mác - Lênin, Hồ Chí Minh đã phân tích, đánh giá chính xác tính chất thời đại mới; xu thế phát triển của nhân loại; tính chất, đặc điểm của dân tộc Việt Nam và bản chất xấu xa, thối nát của chế độ phong kiến, chế độ tư bản chủ nghĩa lúc bấy giờ. Từ đó, Người sáng suốt, tài tình lựa chọn đúng đắn con đường giải phóng dân tộc Việt Nam là đi theo con đường cách mạng vô sản, với đường lối giương cao ngọn cờ độc lập dân tộc gắn liền với chủ nghĩa xã hội. Đường lối đó đã mở ra bước ngoặt phát triển, tiến bộ cho dân tộc ta hòa cùng với sự phát triển, tiến

bộ tất yếu của nhân loại: “Chế độ xã hội cũng phát triển từ cộng sản nguyên thủy đến chế độ nô lệ, đến chế độ phong kiến, đến chế độ tư bản chủ nghĩa và ngày nay gần một nửa loài người đang tiến lên chế độ xã hội chủ nghĩa và chế độ cộng sản chủ nghĩa. Sự phát triển và tiến bộ đó không ai ngăn cản được”⁽⁹⁾.

Như vậy, độc lập dân tộc gắn liền với chủ nghĩa xã hội là vấn đề có tính quy luật của sự phát triển lịch sử xã hội Việt Nam. Hồ Chí Minh khẳng định: “cách mạng giải phóng dân tộc phải phát triển thành cách mạng xã hội chủ nghĩa thì mới giành được thắng lợi hoàn toàn”⁽¹⁰⁾. Thực tiễn thắng lợi của cách mạng Việt Nam trong suốt 88 năm qua dưới sự lãnh đạo của Đảng trên nền tảng chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh là một minh chứng hùng hồn cho chân lý ấy. Kể từ sau thắng lợi của Cách mạng Tháng Tám năm 1945, nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa ra đời, nhân dân ta từ người nô lệ bị áp bức trở thành người làm chủ đất nước, được trả lại quyền lợi và nghĩa vụ đối với Tổ quốc. Tuy Tổ quốc ta lúc bấy giờ chưa được gọi là Tổ quốc xã hội chủ nghĩa, song việc xây dựng và bảo vệ chủ nghĩa xã hội trong ý thức của nhân dân đã thống nhất với mục tiêu xây dựng và bảo vệ Tổ quốc. Nói đúng hơn là: “Bảo vệ chủ nghĩa xã hội với tính cách là Tổ quốc”⁽¹¹⁾. Bởi vì, hơn bao giờ hết, mọi công dân Việt Nam yêu nước chân chính đều nhận thức sâu sắc giá trị chế độ chủ nghĩa

9 - Hồ Chí Minh: *Sđd*, tập 11, tr. 600 - 601.

10 - Hồ Chí Minh: *Sđd*, tập 15, tr. 392.

11 - V.I. Lênin: *Toàn tập*, tập 27, Nxb Sự thật, Hà Nội, 1971, tr. 202.

xã hội mà họ ra sức đấu tranh bảo vệ tất yếu sẽ đem đến cho dân tộc họ, gia đình, bản thân họ quyền độc lập, tự do thực sự, chứ không phải là độc lập, tự do giả hiệu như chủ nghĩa tư bản từng rêu rao. Từ đó cho thấy, yêu nước gắn với yêu chủ nghĩa xã hội được hình thành, phát triển từ trong nhận thức, tình cảm, niềm tin của cán bộ, đảng viên và nhân dân vào một tương lai tươi sáng của dân tộc Việt Nam, nhân dân Việt Nam dưới chế độ xã hội chủ nghĩa. Theo Hồ Chí Minh, “Yêu Tổ quốc, yêu nhân dân phải gắn liền với yêu chủ nghĩa xã hội, vì có tiến lên chủ nghĩa xã hội thì nhân dân mình mỗi ngày một no ấm thêm, Tổ quốc mỗi ngày một giàu mạnh thêm”⁽¹²⁾.

Như vậy, yêu nước gắn với yêu chủ nghĩa xã hội trong chủ nghĩa yêu nước Hồ Chí Minh phản ánh đúng quy luật phát triển của xã hội, xu thế phát triển của thời đại, phù hợp với đặc điểm của dân tộc ta và đáp ứng nhu cầu, nguyện vọng chính đáng của nhân dân ta. Yêu nước gắn với yêu chủ nghĩa xã hội không những sẽ tạo điều kiện để động viên tối đa sức mạnh dân tộc, kết hợp với sức mạnh thời đại để giữ vững độc lập chủ quyền, thống nhất toàn vẹn lãnh thổ mà quan trọng hơn là còn khai thác mọi tiềm năng bảo đảm cho cuộc sống ấm no, tự do, hạnh phúc cho nhân dân. Sự thống nhất biện chứng giữa yêu nước và yêu chủ nghĩa xã hội được biểu hiện sâu sắc trên những vấn đề chủ yếu sau:

Một là, sự gắn bó chặt chẽ giữa nhiệm vụ xây dựng và bảo vệ Tổ quốc với xây dựng và bảo vệ chế độ xã hội chủ nghĩa. Xây

dựng và bảo vệ chủ nghĩa xã hội là xây dựng và bảo vệ Tổ quốc. Mất chủ nghĩa xã hội không những Tổ quốc sẽ rơi vào thảm họa mà nhân dân cũng sẽ bị tước đi quyền tự do, quyền làm chủ Tổ quốc. Mọi hành động chống phá sự nghiệp xây dựng chế độ xã hội chủ nghĩa đều đi ngược lại với chủ nghĩa yêu nước Hồ Chí Minh. Do đó, là người Việt Nam yêu nước chân chính không những phải kiên quyết đấu tranh với âm mưu, thủ đoạn xâm chiếm chủ quyền quốc gia mà còn phải đấu tranh không khoan nhượng với âm mưu, thủ đoạn chống phá, lật đổ chế độ chủ nghĩa xã hội. Theo Hồ Chí Minh, yêu nước gắn với yêu chủ nghĩa xã hội là cần nhận diện rõ và kiên quyết đấu tranh với mọi kẻ địch của cách mạng xã hội chủ nghĩa đó là: “gồm có ba loại. Chủ nghĩa tư bản và bọn đế quốc là kẻ địch rất nguy hiểm. Thói quen và truyền thống lạc hậu cũng là kẻ địch to; nó ngấm ngấm ngăn trở cách mạng tiến bộ. Chúng ta lại không thể trấn áp nó, mà phải cải tạo nó một cách rất cẩn thận, rất chịu khó, rất lâu dài. Loại địch thứ ba là chủ nghĩa cá nhân, tư tưởng tiểu tư sản còn ẩn nấp trong mình mỗi người chúng ta. Nó chờ dịp - hoặc dịp thất bại, hoặc dịp thắng lợi - để ngóc đầu dậy. Nó là bạn đồng minh của hai kẻ địch kia”⁽¹³⁾. Trong đó, Người đặc biệt nhấn mạnh đấu tranh chống chủ nghĩa cá nhân: “thắng lợi của chủ nghĩa xã hội không thể tách rời thắng lợi của cuộc đấu tranh trừ bỏ chủ nghĩa cá nhân”⁽¹⁴⁾.

Hai là, tinh thần, trách nhiệm của người cán bộ, đảng viên chăm lo xây dựng, phát

12 - Hồ Chí Minh: *Toàn tập*, tập 11, Nxb Chính trị quốc gia, 2011, tr. 401.

13 - Hồ Chí Minh: *Sđd*, tập 11, tr. 605 - 606.

14 - Hồ Chí Minh: *Sđd*, tập 11, tr. 609.

triển đất nước gắn với chăm lo cuộc sống ấm no, tự do, hạnh phúc cho nhân dân. Vì theo Hồ Chí Minh, đây mới là sự phản ánh bản chất triệt để cách mạng nhất của chế độ xã hội chủ nghĩa mà ta đang hướng tới. Người coi việc giải phóng dân tộc khỏi ách thống trị của nước ngoài là cần nhưng chưa đủ. Dân được tự do, ấm no, hạnh phúc là cái đích phải vươn tới. Người thường xuyên nhắc nhở: “nếu nước độc lập mà dân không hưởng hạnh phúc tự do, thì độc lập cũng chẳng có nghĩa lý gì”⁽¹⁵⁾; “Chúng ta tranh được tự do, độc lập rồi mà dân cứ chết đói, chết rét, thì tự do, độc lập không làm gì. Dân chỉ biết rõ giá trị của tự do, của độc lập khi mà dân được ăn no, mặc đủ”⁽¹⁶⁾. Từ đó, Hồ Chí Minh yêu cầu cán bộ, đảng viên yêu Tổ quốc phải gắn liền với yêu dân, trung với nước phải gắn liền hiếu với dân, “việc gì có lợi cho dân phải hết sức làm, việc gì có hại cho dân phải hết sức tránh. Phải chú ý giải quyết hết các vấn đề đau khổ đến đâu mặc lòng, những vấn đề quan hệ tới đời sống của dân”⁽¹⁷⁾.

Ba là, xây dựng một nền văn hóa mới ở nước ta - Nền văn hóa Việt Nam tiên tiến đậm đà bản sắc dân tộc. Trong nền văn hóa đó, các yếu tố truyền thống và hiện đại, dân tộc và quốc tế, cá nhân và xã hội, dân tộc - giai cấp - nhân loại được kết hợp hài hòa với nhau. Theo Hồ Chí Minh, đó là một nền văn hóa có nội dung là xã hội chủ nghĩa và tính chất dân tộc. Nghĩa là vừa biết giữ gìn, kế thừa và phát huy, phát triển những truyền thống văn hóa tốt đẹp của dân

tộc, vừa tiếp thu tinh hoa văn hóa nhân loại phù hợp với trào lưu tiến hóa tư tưởng nhân loại. Từ đó, xây dựng một nền văn hóa mới vì sự phát triển cao độ của mỗi cá nhân và sự phát triển của toàn bộ xã hội. Đồng thời, kiên quyết đấu tranh chống các luồng văn hóa phản động, lai căng, phi dân tộc, phi giai cấp công nhân... Quyết tâm xây dựng nền văn hóa như thế là phản ánh sâu sắc lòng yêu nước gắn với yêu chủ nghĩa xã hội.

Bốn là, sự gắn bó chặt chẽ giữa chủ nghĩa yêu nước chân chính với tinh thần quốc tế trong sáng. Yêu nước gắn liền với yêu chủ nghĩa xã hội là yêu nước trên lập trường của giai cấp công nhân, nên trong lòng nó bao giờ cũng chứa đựng tinh thần quốc tế trong sáng. Đặc biệt, sau khi giành được chính quyền, giai cấp công nhân cùng toàn thể nhân dân lao động bắt tay vào xây dựng và bảo vệ chủ nghĩa xã hội trên đất nước mình. Quá trình đó vừa có ý nghĩa quốc gia vừa có ý nghĩa quốc tế. Bởi vì, thông qua đó đã làm tăng cường lực lượng của phong trào cách mạng quốc tế, góp phần giúp đỡ quốc tế đối với sự nghiệp giải phóng giai cấp vô sản, giải phóng các dân tộc bị áp bức trên thế giới. Theo Hồ Chí Minh, chủ nghĩa quốc tế trong sáng không đối lập với tinh thần độc lập, tự chủ, trái lại nó bao hàm ý thức tự nỗ lực, vươn lên của dân tộc, bằng cách đó, làm cho cách mạng nước mình cũng như cách mạng thế giới đồng thời tiến lên. Người khẳng định: “Một dân tộc không tự lực cánh sinh mà cứ ngồi chờ dân tộc khác giúp đỡ thì không xứng đáng được độc lập”⁽¹⁸⁾.

15 - Hồ Chí Minh: *Sđd*, tập 4, tr. 64.

16 - Hồ Chí Minh: *Sđd*, tập 4, tr. 175.

17 - Hồ Chí Minh: *Sđd*, tập 4, tr. 51 - 52.

18 - Hồ Chí Minh: *Sđd*, tập 7, tr. 445.

Hồ Chí Minh là biểu tượng cao đẹp nhất của lòng yêu nước gắn liền với yêu chủ nghĩa xã hội. Từ lòng yêu nước, căm thù giặc mà Người ra đi tìm đường cứu nước, cứu dân và bắt gặp lý tưởng chủ nghĩa xã hội. Yêu nước và yêu chủ nghĩa xã hội thống nhất biện chứng trong tư tưởng và hành động của Người. Cả cuộc đời Người phấn đấu hy sinh để “cho nước ta được hoàn toàn độc lập, dân ta được hoàn toàn tự do, đồng bào ai cũng có cơm ăn áo mặc, ai cũng được học hành”⁽¹⁹⁾.

2. Giáo dục và phát huy chủ nghĩa yêu nước Hồ Chí Minh trong công cuộc đổi mới đất nước ta hiện nay

Hiện nay, toàn Đảng, toàn dân và toàn quân ta đang phát huy cao độ lòng yêu nước và yêu chủ nghĩa xã hội trong công cuộc đổi mới đất nước. Biểu hiện tập trung, sâu sắc ở quyết tâm thực hiện thắng lợi sự nghiệp đổi mới, công nghiệp hóa - hiện đại hóa đất nước, vì mục tiêu “dân giàu, nước mạnh, dân chủ, công bằng, văn minh”⁽²⁰⁾ và ra sức bảo vệ vững chắc Tổ quốc Việt Nam xã hội chủ nghĩa. Song, bên cạnh đó tinh thần yêu nước và yêu chủ nghĩa xã hội ở một bộ phận cán bộ, đảng viên và quần chúng nhân dân còn khoảng cách nhất định. Biểu hiện ở sự hoài nghi, thiếu niềm tin vào chế độ, vào sự lãnh đạo của Đảng, vào đường lối đổi mới; để kẻ thù kích động, lôi kéo chống phá Đảng, chống phá chế độ. Cá biệt, ở một bộ phận không nhỏ cán bộ, đảng viên có biểu hiện suy thoái về chính

tri, tư tưởng, đạo đức, lối sống, “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa”... Những biểu hiện đó hoàn toàn trái ngược với chủ nghĩa yêu nước Hồ Chí Minh, là trở lực lớn đối với sự nghiệp cách mạng nước ta.

Thực trạng trên do nhiều nguyên nhân, trong đó nổi lên đó là: Sự sụp đổ mô hình chủ nghĩa xã hội ở Liên Xô và các nước Đông Âu, sự thích nghi của chủ nghĩa tư bản; tình hình kinh tế - xã hội ở nước ta vẫn còn tồn tại những hạn chế yếu kém (chênh lệch giàu nghèo, tệ nạn xã hội, vấn đề tham nhũng, lãng phí...); các thế lực thù địch, phản động trong và ngoài nước đang ra sức chống phá chế độ xã hội chủ nghĩa ở nước ta bằng chiến lược “diễn biến hòa bình”; sự xâm lăng văn hóa; sự giới hạn tri thức về chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh, đường lối, chủ trương của Đảng, chính sách, pháp luật Nhà nước và sự nhận thức chưa đầy đủ về chủ nghĩa yêu nước trong thời đại mới của một bộ phận cán bộ, đảng viên và quần chúng nhân dân...

Thực trạng trên đặt ra yêu cầu cấp thiết cần phải đẩy mạnh giáo dục chủ nghĩa yêu nước Hồ Chí Minh - Yêu nước gắn với yêu chủ nghĩa xã hội trong toàn Đảng, toàn dân và toàn quân ta. Đây là cơ sở để nâng cao nhận thức, củng cố niềm tin, bồi đắp tình cảm và rèn luyện ý chí yêu nước gắn với yêu chế độ xã hội chủ nghĩa; khắc phục kịp thời những nhận thức chưa đầy đủ về chủ nghĩa yêu nước Hồ Chí Minh trong bộ phận cán bộ, đảng viên và quần chúng nhân dân. Qua đó, khơi dậy và phát huy cao độ sức mạnh của chủ nghĩa yêu nước Hồ Chí Minh trong xây dựng, phát triển đất nước theo định hướng xã hội chủ nghĩa; ngăn

19 - Hồ Chí Minh: *Sđd*, tập 4, tr. 187.

20 - ĐCSVN: *Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XII*, Nxb Chính trị quốc gia, Hà Nội, 2016, tr. 16.

chặn, đẩy lùi “Bốn nguy cơ mà Hội nghị đại biểu toàn quốc giữa nhiệm kỳ khóa VII của Đảng (năm 1994) nêu lên vẫn tồn tại, có mặt diễn biến phức tạp, như tham nhũng, lãng phí, “diễn biến hòa bình” của các thế lực thù địch với những thủ đoạn mới, nhất là triệt để sử dụng các phương tiện truyền thông trên mạng Internet để chống phá ta và những biểu hiện “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa” trong nội bộ. Niềm tin của cán bộ, đảng viên và nhân dân vào Đảng, chế độ có mặt bị giảm sút”⁽²¹⁾.

Theo đó, hiện nay cần tập trung đẩy mạnh giáo dục chủ nghĩa yêu nước Hồ Chí Minh với nội dung cốt lõi là yêu nước gắn liền với yêu chủ nghĩa xã hội trong toàn Đảng, toàn quân và toàn dân ta, nhất là cho thế trẻ. Gắn giáo dục chủ nghĩa yêu nước Hồ Chí Minh với giáo dục nâng cao nhận thức về lịch sử, truyền thống tốt đẹp của dân tộc, của Đảng, của quê hương, gia đình; chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh; đường lối, chủ trương của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước. Để giáo dục chủ nghĩa yêu nước Hồ Chí Minh đi vào chiều sâu và tạo sự chuyển biến sâu sắc về chất lượng, cần thực hiện đồng bộ nhiều giải pháp, trong đó tập trung nâng cao nhận thức, trách nhiệm của các tổ chức, các chính quyền và các tổ chức đoàn thể chính trị - xã hội; đổi mới nội dung, phương pháp, đa dạng hóa các hình thức, phương tiện giáo dục phù hợp với từng đối tượng; xây dựng môi trường văn hóa lành mạnh trong giáo dục chủ nghĩa yêu nước Hồ Chí Minh. Cùng với đó, cần tập trung thực hiện thắng lợi sự nghiệp đổi mới công

ng nghiệp hóa - hiện đại hóa đất nước, tạo sự chuyển biến mạnh mẽ về đời sống vật chất và tinh thần cho nhân dân; ngăn chặn, đẩy lùi tệ tham nhũng, lãng phí và các tiêu cực khác trong Đảng, Nhà nước; sự nêu gương của cán bộ, đảng viên đối với nhân dân, của lãnh đạo, quản lý, chỉ huy đối với cơ quan, đơn vị, của giáo viên đối với học sinh, sinh viên... là rất quan trọng, không thể thiếu trong giáo dục chủ nghĩa yêu nước Hồ Chí Minh hiện nay.

Như vậy, chủ nghĩa yêu nước Hồ Chí Minh là sự phát triển cao về chất của chủ nghĩa yêu nước Việt Nam trong thời kỳ mới, với nội dung cốt lõi là yêu nước gắn liền với yêu chủ nghĩa xã hội. Sự thống nhất biện chứng ấy đã tạo nên sức mạnh to lớn cho dân tộc ta trong thực hiện thắng lợi cách mạng giải phóng dân tộc và là động lực tinh thần quan trọng trong sự nghiệp xây dựng và bảo vệ Tổ quốc Việt Nam xã hội chủ nghĩa hiện nay. Đồng thời, nó góp phần tôn tạo thêm nét đẹp nhân cách, tâm hồn con người Việt Nam trong thời đại mới, làm rục rở nền văn hóa Việt Nam tiên tiến đậm đà bản sắc dân tộc. Tuy nhiên, chủ nghĩa yêu nước Hồ Chí Minh tồn tại dưới dạng nguồn lực, để trở thành sức mạnh hiện hữu đòi hỏi phải được kế thừa, phát triển và phát huy trên thực tế. Theo Hồ Chí Minh, điều đó có nghĩa là “phải ra sức giải thích, tuyên truyền, tổ chức, lãnh đạo, làm cho tinh thần yêu nước của tất cả mọi người đều thực hành vào công việc yêu nước...”⁽²²⁾ ■

(xem tiếp trang 88)

21 - ĐCSVN: *Sđđ*, tr. 68.

22 - Hồ Chí Minh: *Toàn tập*, tập 7, Nxb Chính trị quốc gia, 2011, tr. 38 - 39.

Ba là, đội ngũ cán bộ, giảng viên của khoa Chính trị học hiện nay về cơ bản đã đạt chuẩn bằng cấp chuyên môn, nhưng nhìn chung, trình độ, năng lực cả về chuyên môn (Chính trị học), cả về nghiệp vụ (giảng dạy và nghiên cứu khoa học) không đồng đều, còn có những hạn chế, bất cập. Đặc biệt, đội ngũ cán bộ, giảng viên của Khoa hầu hết chưa được trải nghiệm, rèn luyện trong thực tiễn đời sống chính trị, hoạt động của hệ thống chính trị.

Nhận thức rõ những vấn đề đang đặt ra, thấy rõ trách nhiệm của mình, khoa Chính

trị học cần biết kế thừa, phát huy truyền thống đã tích lũy qua 25 năm xây dựng và trưởng thành, nỗ lực vươn lên, vượt mọi khó khăn, thách thức để khẳng định mình, đứng vững và phát triển. Mỗi cán bộ, giảng viên, nhân viên của Khoa phải chủ động, tự giác, tích cực tự học hỏi, tự rèn luyện để vượt lên chính mình; đồng thời, phát huy ý thức cộng đồng trách nhiệm, đoàn kết, giúp đỡ nhau, tạo nên sức mạnh tập thể toàn Khoa. Đó là nhân tố quyết định sự trưởng thành của khoa Chính trị học khi bước vào giai đoạn phát triển mới. ■

GIÁO DỤC CHỦ NGHĨA YÊU NƯỚC HỒ CHÍ MINH...

(tiếp trang 71)

Tài liệu tham khảo:

1. Hồ Chí Minh: *Toàn tập*, tập 4, Nxb Chính trị quốc gia - Sự thật, 2011.
2. Hồ Chí Minh: *Toàn tập*, tập 7, Nxb Chính trị quốc gia - Sự thật, 2011.
3. Hồ Chí Minh: *Toàn tập*, tập 10, Nxb Chính trị quốc gia - Sự thật, 2011.
4. Hồ Chí Minh: *Toàn tập*, tập 11, Nxb Chính trị quốc gia - Sự thật, 2011.
5. Hồ Chí Minh: *Toàn tập*, tập 12, Nxb Chính trị quốc gia - Sự thật, 2011.
6. Hồ Chí Minh: *Toàn tập*, tập 13, Nxb Chính trị quốc gia - Sự thật, 2011.
7. Hồ Chí Minh: *Toàn tập*, tập 15, Nxb Chính trị quốc gia - Sự thật, 2011.
8. Trần Văn Giàu: *Giá trị tinh thần truyền thống của dân tộc Việt Nam*, Nxb Khoa học xã hội, Hà Nội, 1980.
9. Học viện Chính trị quốc gia Hồ Chí Minh: *Từ điển Hồ Chí Minh học*, Nxb Chính trị quốc gia - Sự thật, Hà Nội, 2017.
10. Trần Xuân Trường: *Về định hướng xã hội chủ nghĩa Việt Nam - Lý luận và thực tiễn*, Nxb Quân đội nhân dân, 2008.
11. V.I. Lênin: *Toàn tập*, tập 27, Nxb Sự thật, Hà Nội, 1971.
12. ĐCSVN: *Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XII*, Nxb Chính trị quốc gia, Hà Nội, 2016.